

тримку суб'єктів ринку ділових поїздок і послуг, розвиток в'їзного ділового туризму тощо.

УТИЛІЗАЦІЯ ВІДХОДІВ: СВІТОВИЙ ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНИ

Лапчевська А.О.

Науковий керівник – Островський І.А., канд. екон. наук, доцент

Ситуація із сміттям в Україні надкритична. На сьогоднішній день, за різними підрахунками, від 4% до 7% території України займають сміттєзвалища. Щороку в Україні виробляється понад 350 млн. тонн відходів, з яких переробляється або спалюється до 5%. Водночас розвинені країни широко використовують відходи у найрізноманітніших сферах виробництва, заробляючи на цьому. Аналіз цих явищ набуває все більшої актуальності та є метою даної роботи. Комплексний підхід дозволить уникнути однобічності при оцінюванні наслідків зазначених процесів.

На території нашої країни працює 17 підприємств переробки макулатури, 35 з переробки пластику і ще 27 займаються склобоями. При цьому компанії завантажені лише на 40%, і, як не дивно, вони імпортують сировину, щоб дозавантажити потужності. Причиною тому є 2 фактори:

1. В Україні викинути сміття дешевше, ніж переробити. Комерційної вигоди в переробці немає.

2. Відсутність культури поділу побутових відходів. Крім того, для роздільного вивозу сміття, потрібно як мінімум дві машини, одна для харчових відходів, інша для твердих побутових відходів (ТПВ), і далеко не всі перевізники можуть собі це дозволити.

У серпні 2017 року Кабмін затвердив проект будівництва сміттєпереробного заводу в Харківській області. Завод планується побудувати на території Дергачівського полігону ТПВ. Загальна площа комплексу складе більше 39 га. Для фінансування цього проекту залучають кошти Світового банку. Будуть використані газопоршневі та паротурбінні установки для переробки сміття та виробництва електроенергії. Зокрема, з полігонного газу буде проводитися електроенергія, яку планують продавати на енергоринку, заробляючи таким чином гроші на погашення кредиту Світового банку.

Таке підприємство буде досить збитковим. Щоб сміттєпереробний комплекс працював в повному обсязі і виробляв газ або електрику, потрібно підключити його до електричної та газової мережі, а для цьо-

го потрібно вкласти ще приблизно стільки ж, як і вартість самого комплексу. Також цей завод може бути досить енергоємним.

Але діяльність заводу матиме позитивну екологічну складову; після ретельного відбору близько 80% сміття переробляється на вторинну сировину, а частина, що залишилася (15-20%) відправляється для зберігання на спеціальні полігони для сміття.

Узагальнюючи досвід розвинених європейських держав у сфері збору і переробки сміття та розвитку бізнесу у цій сфері, можна запропонувати такий комплекс взаємопов'язаних заходів:

1. Активна розробка правових актів, які посилюють регулювання поведінки з відходами, а також введення додаткових податків на екологію підприємствам, що виробляють пластик, тару, фольгу і т. д. При правильному державному регулюванні і вільному доступі компаній на цей ринок, перспективи розвитку сміттепереробного бізнесу в Україні колосальні.

2. Закриття сміттєзвалищ, які забруднюють атмосферу, підземні води, ґрунти, та одночасне будівництво сміттепереробних заводів, сміттесортувальних ліній, полігонів для утилізації сміття, що не відповідає екологічним стандартам і не підлягає переробці.

3. Підвищення санітарних стандартів і благоустрою населених пунктів, зокрема. житла.

4. Комплексне використання сміття, наприклад, встановлення когенераційних установок з виробництва електроенергії та тепла.

5. Стимулювання зацікавленості у сортуванні відходів, самостійному будівництві механічних технологічних ліній з сортування та переробки сміття.

Вирішення проблеми утилізації відходів матиме і політичні наслідки. За умов децентралізації економіки та управління ідея екологізації стає популярною при добровільному об'єднанні територіальних громад, утворенні ОСББ та громадських організацій. «Європеїзація» способу життя шляхом цивілізованого ставлення до побутових і виробничих відходів здатна підвищити інвестиційну привабливість регіонів і країни в цілому. Крім того, фактичний старт передвиборчої кампанії робить дуже привабливими для виборців екологічні пріоритети політиків.